

САДРЖАЈ

ПРЕДГОВОР ТРЕЋЕМ ИЗДАЊУ

ОПШТИ ДЕО

ПРВИ ОДСЕК ОСНОВНИ ПОЈМОВИ

ГЛАВА I

УВОДНИ ДЕО

1. Појам и предмет привредног (пословног) права	7
1.1. Појам привредног (пословног) права	7
1.2. Предмет привредног (пословног) права	9
1.3. Статусно привредно (пословно) право (компанијско право)	10
2. Однос привредног (пословног) права према другим гранама права и место привредног права у нашем правном систему	11
2.1. Однос између привредног права и грађанског права	12
2.2. Однос између привредног права и управног права	14
2.3. Однос привредног права и међународног привредног права	15
2.4. Однос привредног права и кривичног права	15
2.5. Однос привредног права и економских наука	16
2.6. Привредно право као самостална грана нашег правног система	16
3. Историјски развој статусног привредног (компанијског) права	18
4. Упоредно право	20
5. Извори права	22

ГЛАВА II

ПРИВРЕДНИ (ТРГОВАЧКИ) СУБЈЕКТИ

1. Уводна разматрања	23
2. Привредни субјекти у упоредном праву	26
3. Индивидуалне правне форме трговачког (привредног) субјекта	29
3.1. Индивидуални трговац – предузетник	29
3.2. Једноперсонално трговачко (привредно) друштво	33
4. Колективни трговачки (привредни) субјекти	36

ДРУГИ ОДСЕК

ЗАЈЕДНИЧКА ПРАВИЛА ЗА ПРИВРЕДНА ДРУШТВА

ГЛАВА I

ОСНИВАЊЕ ПРИВРЕДНОГ ДРУШТВА

1. Системи оснивања привредног (трговачког) друштва	47
2. Оснивачи	48
2.1. Круг оснивача и ограничења	48
2.2. Одговорност оснивача	49
3. Оснивачки акт	49
4. Преддруштво	50
5. Правни субјективитет привредног (трговачког) друштва	51
5.1. Појам	51
5.2. “Пробијање правне личности”	52
5.3. Правни положај делова привредног друштва (огранак, подружница, филијала, погон)	54
5.4. Правна способност привредног друштва	56
5.5. Пословна способност привредног друштва	56
5.6. Привредно (трговачко) друштво и интереси	57

ГЛАВА II

ИНДИВИДУАЛНА ОБЕЛЕЖЈА ПРИВРЕДНОГ ДРУШТВА И УПИС У РЕГИСТАР

1. Опште напомене	61
2. Пословно име привредног друштва	62
2.1. Појам пословног имена (фирме)	62
2.2. Елементи пословног имена	63
2.3. Употреба пословног имена	65
2.4. Заштита пословног имена	66
2.5. Промена пословног имена	66
2.6. Пренос пословног имена	67
2.7. Језик пословног имена	67
2.8. Намеравано пословно име	67
2.9. Начела код пословног имена	68
3. Делатност привредног друштва	68
3.1. Појам делатности	68
3.2. Промена делатности привредног друштва	70
4. Седиште привредног друштва	71
4.1. Појам седишта	71
4.2. Значај седишта	72
5. Матични број привредног друштва	72
6. Националност привредног друштва	72
7. Регистар привредних субјеката	72
7.1. Појам, садржина, значај	72
7.2. Субјекти и предмет регистрације	74
7.3. Поступак регистрације	75
7.4. Објављивање регистрованих података и издавање извода	76
7.5. Врсте регистрације	76

7.6. Ништавост привредног друштва (фактичко друштво)	77
7.7. Начела регистрације	78

ГЛАВА III

ПРИВРЕДНИ СУБЈЕКТИ – УЧЕСНИЦИ У ПРАВНИМ ОДНОСИМА

1. Заступање привредних субјеката у правним односима	81
1.1. Појам заступања	81
1.2. Заступници	83
1.3. Овлашћења заступника привредног друштва	84
1.4. Дејство ограничења овлашћења заступника	85
1.5. Заступање и правни посао изван делатности привредног друштва	87
1.6. Заступање привредног друштва од стране лица која у друштву обављају одређене послове	88
1.7. Заступање на основу пуномоћја	90
2. Имовина привредног друштва	97
3. Улози, удели и основни капитал	100
4. Значај акција и удела	102
5. Пословне књиге	104
5.1. Дужност вођења пословних књига	104
5.2. Врсте пословних књига	105
5.3. Значај пословних књига	106
5.4. Рачуноводствена исправа	106
5.5. Финансијски извештаји	107
5.6. Ревизија финансијских извештаја	108
5.7. Чување финансијских извештаја, пословних књига и рачуноводствених исправа	109
6. Одговорност за обавезе привредног субјекта	109
6.1. Појам, основни настанка и врсте	109
6.2. Солидарна одговорност	112
6.3. Супсидијарна одговорност	113
6.4. Ограничење солидарне и супсидијарне одговорности	114
6.5. Право регреса	115

ГЛАВА IV

ОСНОВНА ПРАВИЛА ПОНАШАЊА ПРИВРЕДНИХ СУБЈЕКТА

1. Право конкуренције	117
1.1. Увод	117
1.2. Повреде конкуренције	118
1.3. Акти којима се спречава, ограничава или нарушава конкуренција	119
1.4. Концентрација	121
1.5. Злоупотреба доминантног положаја	122
1.6. Комисија за заштиту конкуренције	123
2. Нелојална конкуренција	125
2.1. Појам	125
2.2. Елементи нелојалне конкуренције	126
2.3. Дела нелојалне конкуренције	126
3. Шпекулације	127
3.1. Појам	127
3.2. Именовани случајеви	128

4. Ограничавање тржишта	128
4.1. Појам	128
4.2. Именовани случајеви	128
5. Санкције нарушавања слободне конкуренције	129
2. Начело уважавања интереса потрошача	129
2.1. Општа питања	129
2.2. Правила којима се штите потрошачи	130
2.3. Право потрошача на сигурност	131
3. Начело поштовања добрих пословних обичаја	137
3.1. Појам добрих пословних обичаја	137
3.2. Заштита добрих пословних обичаја	138
4. Јавност рада привредног друштва, информисање и пословна тајна	139
4.1. Појам и значај	139
4.2. Јавност рада привредног друштва у односу према ортацима, члановима или акционарима	140
4.3. Јавност рада привредног друштва према повериоцима и трећим лицима	143
4.4. Пословна тајна	145
5. Обавезе лица која имају дужност према друштву да се придржавају “клаузуле конфликтности интереса” и “клаузуле конкуренције”	146
5.1. Уводне напомене	146
5.2. Начело лојалности	147
5.3. Клаузула конфликтности интереса	148
5.4. Клаузула конкуренције	150
5.5. Последице повреде правила конфликтности (сукоба) интереса и забране конкуренције	151
5.6. Индивидуална и деривативна тужба	152

ПОСЕБНИ ДЕО

ПРВИ ОДСЕК

ДРУШТВА СА НЕОГРАНИЧЕНИМ РИЗИКОМ (ДРУШТВА ЛИЦА)

ГЛАВА I

ОРТАЧКО ДРУШТВО

1. Појам и карактеристике	157
1.1. Појам	157
1.2. Карактеристике	158
2. Оснивање друштва	160
3. Интерни односи између ортака друштва	162
3.1. Обавезе ортака	162
3.2. Права ортака	168
4. Екстерни односи друштва и ортака	181
4.1. Заступање друштва	181
4.2. Одговорност за обавезе друштва	182
5. Престанак својства ортака у друштву	185
5.1. Отказ ортака друштва	185
5.2. Судска одлука о престанку друштва	186
5.3. Случај друштва са два ортака	186
5.4. Настављање друштва са наследницима	187
5.5. Последице иступања ортака из друштва	187

ГЛАВА II**КОМАНДИТНО ДРУШТВО**

1. Појам и карактеристике	191
1.1. Појам	191
1.2. Карактеристике	192
2. Оснивање друштва	194
3. Правни односи између ортака (интерни односи између ортака)	195
3.1. Улог ортака	195
3.2. Пословодство	196
3.3. Лица која имају дужност према друштву	196
3.4. Дужност лојалности друштву и калузула конкуренције	196
3.5. Право командитора на обавештавање и увид у пословне књиге	196
3.6. Право учешћа у добити и губитку друштва	197
3.7. Подизање новца и исплата добити	198
4. Правни односи друштва и ортака према трећим лицима	198
4.1. Заступање	198
4.2. Одговорност комплементара	198
4.3. Одговорност командитора	199
4.4. Пренос удела	200
4.5. Престанак својства ортака и промена правне форме	201

ДРУГИ ОДСЕК**ДРУШТВА СА ОГРАНИЧЕНИМ РИЗИКОМ (ДРУШТВА КАПИТАЛА)****ГЛАВА I****ДРУШТВО СА ОРГАНИЧЕНОМ ОДГОВОРНОШЋУ**

1. Појам и карактеристике	203
1.1. Појам	203
1.2. Карактеристике	205
2. Оснивање друштва	207
2.1. Оснивачи	207
2.2. Оснивачки акт	208
2.3. Измене оснивачког акта	209
2.4. Уговор чланова друштва	209
2.5. Упис и уплата улога	210
2.6. Трошкови оснивања	211
2.7. Регистрациона пријава оснивања	212
2.8. Књига удела	212
3. Чланство у друштву	213
3.1. Појам чланства	213
3.2. Обавезе члана	213
3.3. Права члана	219
4. Имовински односи у друштву	219
4.1. Основни капитал	219
4.2. Члански удео	222
4.3. Расподела добити	234
5. Управљачка права	237
5.1. Право на информисање	238

6. Права мањинских чланова	238
7. Органи друштва	239
7.1. Организациона структура друштва	239
7.2. Скупштина	240
7.3. Директор или управни одбор	248
7.4. Надзор	255
8. Престанак својства члана и престанак друштва	258
8.1. Основи престанка својства члана	258
8.2. Уводне напомене	258
9. Престанак друштва	262
9.1. Општи основи престанка	262
9.2. Посебни основи престанка	262

ГЛАВА II АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО

1. Појам и карактеристике	263
1.1. Појам	263
1.2. Карактеристике	264
2. Врсте	268
2.1. Затворено акционарско друштво	269
2.2. Отворено акционарско друштво	272
3. Оснивање акционарског друштва	275
3.1. Општа правила	275
3.2. Симултано оснивање акционарског друштва	281
3.3. Сукцесивно оснивање акционарског друштва	283
4. Имовински односи	291
4.1. Начело одржавања вредности основног капитала	291
4.2. Могућност прибављања капитала	292
4.3. Прибављање капитала од трећих лица	292
4.4. Прибављање капитала из сопствених извора	293
4.5. Повећање основног капитала	293
4.6. Смањење основног капитала	302
5. Правни положај акционара (чланство у акционарском друштву)	314
5.1. Појам, карактеристике и правна природа чланства акционара	314
5.2. Начело једнаког положаја (равноправности) акционара	315
6. Права и обавезе акционара	318
6.1. Права акционара	318
6.1.1. Управљачка права	318
6.1.1.1. Право гласа	319
6.1.1.2. Право на информисање	323
6.1.2. Имовинска права	323
6.1.2.1. Право на дивиденту	324
6.2. Обавезе акционара	327
6.2.1. Уплата и уношење улога	327
6.2.2. Посебне обавезе акционара	330
6.2.3. Обавеза лојалности друштву	332
7. Мањински акционари	333
7.1. Принцип већине и заштита мањине	333

7.2. Заштита мањинских акционара као законско начело	335
7.3. Права мањинских акционара	335
8. Органи акционарског друштва	341
8.1. Организациона структура акционарског друштва	341
8.2. Структура органа	345
8.3. Скупштина акционарског друштва	346
8.4. Управни одбор акционарског друштва	359
8.5. Извршни одбор	380
8.6. Надзор	381
8.7. Секретар друштва	392
9. Престанак акционарског друштва	393
9.1. Појам и престанак	393
9.2. Општи основи престанка	395
9.3. Посебни основи престанка	395
9.4. Захтевање заостале уплате	395

ГЛАВА III

СПЕЦИЈАЛИЗОВАНА АКЦИОНАРСКА ДРУШТВА

1. Пословне банке	397
1.1. Општа начела	397
1.2. Оснивање капитал банке	397
1.3. Правни статус	400
1.4. Пословање банке	400
1.5. Управљање банком	402
1.6. Спољна ревизија	402
1.7. Забрана повреде конкуренције	403
1.8. Врсте пословних банака	404
1.9. Стечај и ликвидација банке	404
2. Берзе	407
2.1. Појам	407
2.2. Правни субјективитет и правна форма	407
2.3. Врсте берзе	408
2.4. Оснивање берзе	409
2.5. Управљање берзом	410
2.6. Органи берзе	411
2.7. Контрола пословања берзе	411
2.8. Информациони систем берзе	412
2.9. Чланови берзе	412
2.10. Берзанска трговина	414
3. Централни регистар хартија од вредности	417
3.1. Појам	417
3.2. Оснивачи и капитал	417
3.3. Послови	418
3.4. Обавезе и одговорност	419
3.5. Надзор	419

ГЛАВА IV

СПЕЦИЈАЛИЗОВАНА ПРИВРЕДНА ДРУШТВА И ОРГАНИЗАЦИЈЕ

1. Народна банка	421
------------------	-----

1.1. Народна банка као централна банка	421
1.2. Органи	421
1.3. Унутрашња организација	423
1.4. Однос Народне банке према Народној скупштини и Влади	423
1.5. Делатност Народне банке	423
1.6. Основни капитал и резерве	424
2. Друштва за осигурање	425
2.1. Појам	425
2.2. Делатност осигурања	426
2.3. Правне форме друштава које обављају делатности осигурања	428
2.4. Средства организација за осигурање	432
2.5. Стечај	434
2.6. Ликвидација	434
3. Задруге – кооперативе (задружна друштва)	435
3.1. Појам	435
3.2. Карактеристике	436
3.3. Задружна начела	438
3.4. Врсте задруга	440
3.5. Оснивање задруге	441
3.6. Задругар	442
3.7. Органи задруге	443
3.8. Задружна ревизија	444
3.9. Имовинска питања	444
3.10. Престанак задруге	447

ТРЕЋИ ОДСЕК

ПОВЕЗИВАЊЕ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА И ПРИВРЕДНЕ АСОЦИЈАЦИЈЕ

ГЛАВА I

ПОВЕЗИВАЊЕ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА

А. СТРУКТУРНА ПОВЕЗИВАЊА – РЕОРГАНИЗАЦИЈЕ

1. Фузије привредних друштава	449
1.1. Појам	449
1.2. Предности и недостаци фузије	451
1.3. Неопходни услов за фузије	452
1.4. Поступак редовне фузије припајања акционарских друштава	452
1.5. Заштита поверилаца и ималаца посебних права	454
1.6. Заштита акционара (чланова)	457
1.7. Дејство фузије спајања уз припајање	457
1.8. Спајање уз оснивање акционарског друштва	458
2. Подела привредних друштава	459
2.1. Појам и значај	459
2.2. Подела под надзором суда	460
2.3. Поступак поделе уз припајање	460
2.4. Заштита поверилаца	461
2.5. Заштита акционара	462
2.6. Окончање поступка поделе	463
2.7. Дејство	463

3. Промена правне форме привредног друштва	463
3.1. Појам	463
3.2. Регистрација и објављивање	464
3.3. Дејство	465
3.4. Заштита акционара	465

Б. ПОВЕЗИВАЊЕ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА НА ОСНОВУ КАПИТАЛА И УГОВОРА

1. Појам и облици повезивања	466
1.1. Матично и зависно друштво	468
1.2. Заједничко деловање (“сложна браћа”, споразуми о гласању)	472
1.3. Друштва са узајамним учешћем	472
1.4. Концерн	473
1.5. Холдинг	477
1.6. Групација економског интереса	481
1.7. Заједничка правила за друштва повезана капиталом	482

ГЛАВА II

ПРИВРЕДНЕ АСОЦИЈАЦИЈЕ

1. Привредне коморе	491
1.1. Појам	491
1.2. Чланство	491
1.3. Субјективитет	492
1.4. Делатност	493
1.5. Управљање	493
1.6. Општа удружења предузетника	494
1.7. Специјализовани судови	494
2. Задружни савези	495
2.1. Појам	495
2.2. Оснивање и субјективитет	495

ЧЕТВРТИ ОДСЕК

РЕОРГАНИЗАЦИЈЕ И ПРЕСТАНАК ПРИВРЕДНОГ ДРУШТВА

ГЛАВА I

ПРЕСТАНАК ПРИВРЕДНОГ ДРУШТВА

1. Уводне напомене	497
2. Реорганизација стечајног дужника	499
2.1. Услови за реорганизацију	499
2.2. Садржина плана реорганизације	500
2.3. Мере за реализацију плана реорганизације	501
2.4. Поступак доношења плана реорганизације	502
2.5. Дејство плана реорганизације	504
2.6. Правна природа усвојеног плана реорганизације	506
3. Ликвидација инсолвентног друштва од стране суда (стечај, банкрот)	507
3.1. Појам и основи стечаја	507
3.2. Странке и други учесници у поступку стечаја	513
3.3. Органи стечајног поступка	515
3.4. Поступак стечаја	519
3.5. Правне последице отварања стечајног поступка	524
3.6. Побивање правних радњи стечајног дужника	532

3.7. Правне последице покретања стечајног поступка на имовину (стечајна маса)	534
3.8. Намирење поверилаца	537
3.9. Закључење стечајног поступка	539
3.10. Лична управа стечајног дужника	539
4. Ликвидација солвентног друштва	540
4.1. Појам	540
4.2. Покретање поступка ликвидације	541
4.3. Поступак ликвидације привредног друштва и повериоци	541
4.4. Статус привредног друштва у ликвидацији	542
4.5. Ликвидатори	543
4.6. Исплате ортацима – члановима, акционарима друштва	544
4.7. Одговорност ортака, чланова и акционара по окончању ликвидације	544
4.8. Окончање ликвидације	545